

Wonen Zuid
t.a.v. Ingrid Storms
Postbus 400
6040 AK Roermond

Belfeld, 5 februari 2016

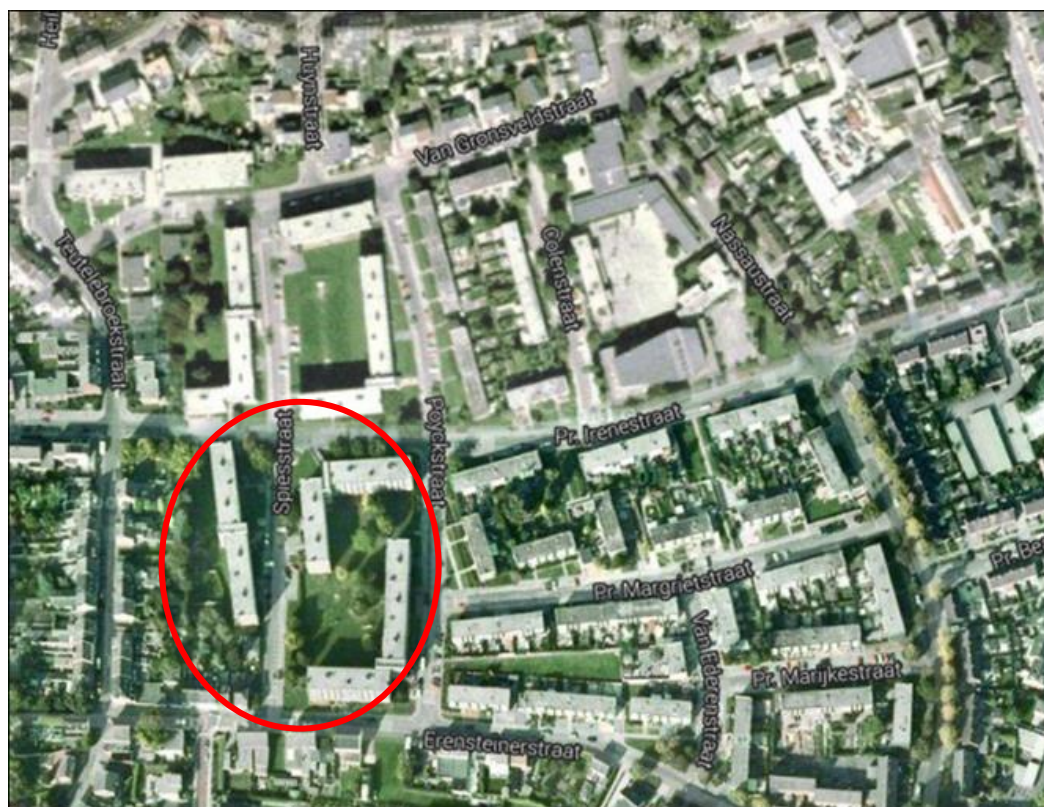
Flora- en fauna-inspectie 104 appartementen in Erensteinerveld te Kerkrade

door: Hans Hovens, Paul op het Veld en Grietje Hovens, Faunaconsult

in opdracht van: Wonen Zuid

Inleiding

Wonen Zuid wil 104 appartementen (verdeeld over 3 appartementencomplexen) in Erensteinerveld te Kerkrade laten slopen (zie figuur 1). Het gaat om de volgende adressen: Prinses Irenestraat 53-115, Poyckstraat 1-79 en Spiestraat 7-69. Om rekening te kunnen houden met de aanwezigheid van beschermde soorten, heeft Wonen Zuid ecologisch adviesbureau Faunaconsult opdracht gegeven een flora- en fauna-inspectie uit te voeren. Figuur 2 geeft het te slopen appartementencomplex Spiestraat 7 t/m 69 weer.

Figuur 1. De te slopen appartementencomplexen (rood omcirkeld).

Figuur 2. Appartementencomplex Spiestraat 7 t/m 69.

De Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

1. algemene soorten (FF1);
2. overige soorten (FF2);
3. streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' - zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bijvoorbeeld altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden (door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven). Als een sector nog niet beschikt over een goedgekeurde gedragscode, dan moet er bij ruimtelijke ingrepen bij eventueel voorkomende verblijfplaatsen van beschermde soorten van de

categorie overige soorten een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenoemde maatregelen ‘geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort’.

De categorie ‘streng beschermde soorten’ omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrictlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet en alle inheemse vogels. Voor de categorie ‘streng beschermde soorten’ wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt géén vrijstelling en moet dus altijd een ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffingsaanvraag voor streng beschermde soorten wordt getoetst aan drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
 - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
 - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
 - Bestendig gebruik;
 - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie criteria moet worden voldaan.

In sommige gevallen gelden bovendien aanvullende toetsingscriteria. Als het gaat om een ontheffingaanvraag in het kader van

- bestendig beheer en onderhoud in landbouw of bosbouw, of
- bestendig gebruik, of
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling,

én het gaat om ‘streng beschermde soorten’ en/of vogelsoorten, dan wordt extra getoetst op het volgende criterium:

- 4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’.

Werkwijze

Op 3 februari 2016 heeft Faunaconsult de te slopen appartementencomplexen van buitenaf geïnspecteerd. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten en beschermde planten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde zoogdieren, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. De te slopen appartementencomplexen zijn met behulp van een ladder en zaklamp geïnspecteerd op het voorkomen van jaarrond beschermde vogelnesten en vleermuisverblijven. Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (RAVON, 2006, 2007, 2010, 2011 en 2013) en de waarnemingsoverzichten op www.ravon.nl/tijdschrift en www.waarneming.nl is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

Bevindingen

Zoogdieren

De kopse kanten van elk appartementencomplex bestaan uit gemetselde gevels met meerdere open stootvoegen (zie figuren 3, 4 en 5). Tijdens het veldbezoek werden enkele van deze open stootvoegen geïnspecteerd en deze gaven alle toegang tot de spouw. Omdat de meeste open stootvoegen zeer ruim zijn, kunnen de kopse kanten van elk appartementencomplex dienen als zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf en/of winterverblijf van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De rond de gebouwen aanwezige haagbeuken bieden vleermuizen een goede geleiding naar de gebouwen toe. Voor steenmarters en andere gebouwbewonende beschermde zoogdieren zijn geen geschikte openingen aanwezig.

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van andere overige zoogdieren, die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige soorten' zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten weer die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

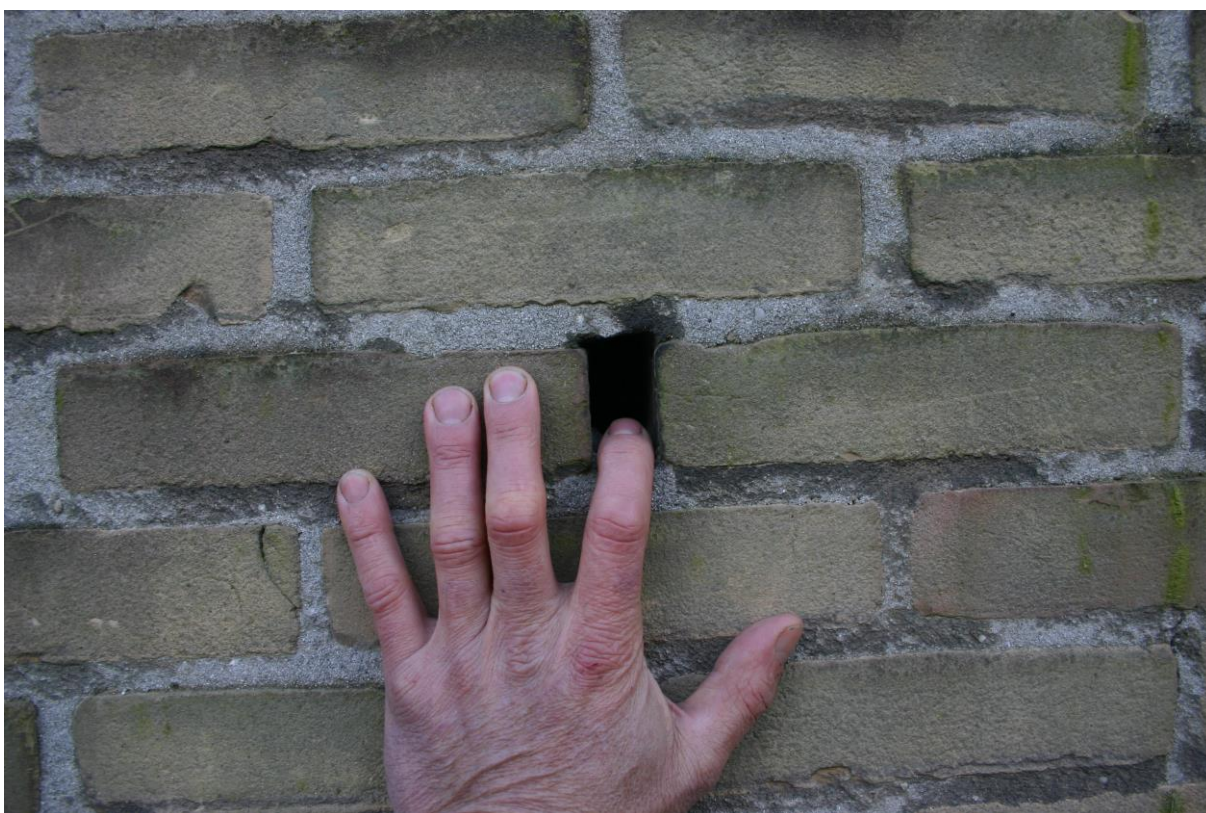
FF3 = streng beschermde soorten

Figuur 3. Net onder de dakrand van het appartementencomplex aan de Spiessstraat bevinden zich meerdere open stootvoegen.

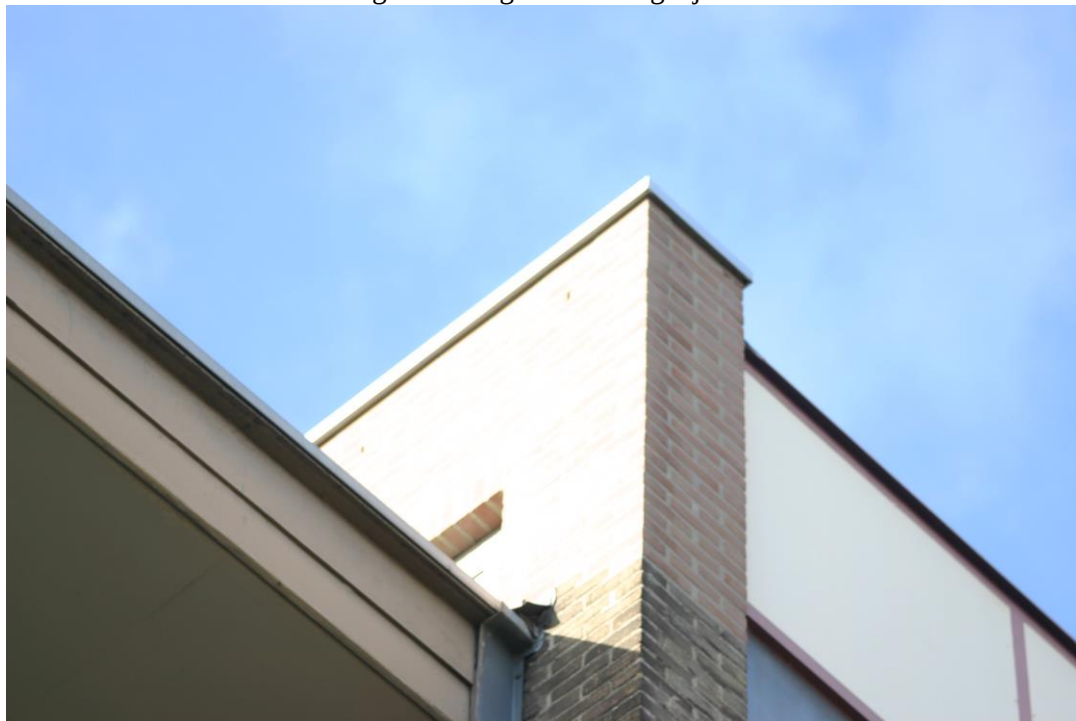
Figuur 4. Deze gevels (Prinses Irenestraat 53 – 115) bevatten vele open stootvoegen.

Figuur 5. De meeste open stootvoegen zijn ruim genoeg om vleermuizen toegang te verschaffen tot de spouw.

Vogels

De onder 'zoogdieren' beschreven stootvoegen zijn te nauw voor vogels en onder de dakranden is geen kierende betimmering of iets dergelijks aanwezig (zie figuur 6) en in de bomen bevinden zich geen holten of grote nesten. Strenger beschermde vogelnesten (Dienst Regelingen 2009a, -b en -c) zijn daarom zeker afwezig. In de rond de gebouwen aanwezige plantsoenen en bomen kunnen in het broedseizoen wel nesten van algemene vogels aanwezig zijn.

Figuur 6. De daken bieden geen nestgelegenheid voor vogels.

Figuur 7. De achterzijden bevatten geen geschikte openingen voor dieren.

Overige beschermde soorten

In het plangebied werden alle planten geïnteriseerd en werden alleen algemeen voorkomende, niet beschermde plantensoorten waargenomen. Overige beschermde soorten zijn eveneens afwezig in het plangebied.

Conclusies

De gemetselde gevels van elk appartementencomplex bevatten mogelijk zomer-, kraam, winter- en/of paarverblijven van de ruige dwergvleermuis, laatvlieger en/of gewone dwergvleermuis. De sloop kan daarom leiden tot vernietiging van vleermuizen en hun verblijven.

Alle vleermuissoorten en hun vaste rust- en verblijfplaatsen zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet. Het voorkomen van verblijven van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger dient daarom conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus et al., 2013) te worden onderzocht. Daartoe zijn, naast de tijdens het veldbezoek uitgevoerde winterinspectie, nog 4 onderzoeksronden nodig:

- 2 avondronden batdetectoronderzoek in de kraamtijd (periode 15 mei – 15 juli, waarbij er minimaal 30 dagen zit tussen de twee bezoeken);
- 1 avond- en 1 ochtendronde batdetectoronderzoek in de paartijd (15 augustus – 1 oktober, waarbij er minimaal 20 dagen zit tussen de twee bezoeken).

Pas nadat het vleermuisenonderzoek is afgerond, mag er worden begonnen met de sloopwerkzaamheden.

Indien blijkt dat er vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn, dan dient de functionaliteit daarvan te worden gewaarborgd. Dit houdt in dat er op aangepaste wijze wordt gesloopt (zodat er geen vleermuizen worden gedood) en dat er nieuwe vleermuisverblijven worden gecreëerd.

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.